

Bijdrage internetconsultatie - Wet codificatie uitvoeringspraktijk internationale gezinsuitkeringen

Beleidsmatige bijdrage ter versterking van rechtszekerheid en uitvoeringsharmonie in internationale gezinsuitkeringen

Inleiding

De voorgenomen wet “codificatie uitvoeringspraktijk internationale gezinsuitkeringen” beoogt de bestaande praktijk van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en de Dienst Toeslagen in internationale situaties expliciet te verankeren in wet- en regelgeving. Aanleiding vormt jurisprudentie waaruit blijkt dat de wettelijke basis voor de uitvoering van kinderbijslag (AKW), kindgebonden budget (Awir/WKB) en kinderopvangtoeslag (Wko) bij grensoverschrijdende casuïstiek onvoldoende duidelijk was. Sinds eind maart 20...

Scenariokader – veelvoorkomende internationale situaties

- Eenoudergezin: ouder werkt of woont buiten Nederland; kind woont in Nederland (of omgekeerd).
- Tweeoudergezin: ouders wonen of werken in verschillende EU/EER-staten; kind woont bij één ouder.
- Grensarbeider: werkt in lidstaat A, woont met gezin in lidstaat B; deeltijd of telewerk over grenzen.
- Detachering of multistate-work: tijdelijk uitgezonden of structureel werkzaam in meerdere lidstaten.
- Co-ouderschap en wisselende verblijfplaats van het kind over landsgrenzen.
- Nieuwkomers of vertrekkers binnen een kalenderjaar met overlappende aanspraken en prioriteitsregels.
- Situaties met gelijktijdige aanspraken en eventuele aanvulling door de ‘tweede’ staat.
- Niet-EU situaties met verdragen of beleid; VK-situaties conform het Handels- en Samenwerkingsakkoord.

Rollen, taken en functies per instantie

- SVB: vaststellen toepasselijke wetgeving en prioriteit conform EU-verordeningen; coördinatie met zusterinstellingen; uitvoeren differentiële aanvullingen; gegevensuitwisseling via EESSI; duidelijke beschikkingen en herstelbeleid.
- Dienst Toeslagen: beoordeling conform Awir/WKB/Wko; aansluiting op EU-uitkomsten; uniforme bewijsstandaard; proportioneel terugvorderingsregime met hardheidskader.
- UWV: bevestigt grensoverschrijdende arbeidsrelaties (A1-verklaringen); levert gegevens voor integrale beoordeling.
- Belastingdienst: afstemming invordering en gegevensuitwisseling via Invorderingswet 1990 en Richtlijn 2010/24/EU.

Vergelijking buitenland – Duitsland, Frankrijk, België

- Duitsland: Kindergeld verankerd in Einkommensteuergesetz en BKGG; uitvoering door Familienkasse; EU-coördinatie toegepast.
- Frankrijk: Gezinsuitkeringen via CAF, opgenomen in Code de la sécurité sociale; EU-regels toegepast bij grensgevallen.
- België: Regionale stelsels (Groeipakket, Allocations familiales, Kindergeld); decreten 2018; EU-coördinatie bepaalt prioriteit en aanvulling.
- Leerpunten: koppeling nationale wetgeving aan EU-regels, één uitvoeringskanaal, heldere instructies en aansluiting met fiscale invordering.

Voorstel tot codificatie – plan van aanpak voor een sluitende Nederlandse regeling

- --Doelstelling:-- De codificatie moet leiden tot een duidelijke, uitvoerbare en Europees-conforme wettelijke basis die rechtszekerheid biedt, bevoegdheden afbakt en dubbele betalingen voorkomt.
- --Fase 1 - Analyse en afbakening:-- inventariseer praktijkafspraken en jurisprudentie; identificeer lacunes tussen praktijk en wet; stel een matrix 'praktijk vs. wettelijke basis' op.
- --Fase 2 - Juridische verankering:-- ontwerp wetsartikelen of kaderwet; definieer woonplaats, gezinslid, primair/secondair recht; formalisering kwijtschelding gepauzeerde vorderingen; invoering hardheidsclausule.
- --Fase 3 - Operationele harmonisatie:-- richt projectgroep Codificatie Gezinsuitkeringen op (SZW, Financiën, SVB, Toeslagen, UWV); stel gezamenlijke werkinstructie en beslisboom op; stem invordering af met Belastingdienst.
- --Fase 4 - IT en gegevensbeheer:-- koppel BRP, SVB- en Toeslagen-systemen; automatiseer verificatie van grensarbeid en A1-verklaringen; integreer EESSI-berichten; ontwikkel codificatie-dashboard.

- --Fase 5 - Toezicht en evaluatie:-- benoem Codificatie-monitor (Inspectie SZW); jaarlijkse rapportage en evaluatie na drie jaar op rechtmatigheid en uitvoerbaarheid.
- --Internationale aansluiting:-- leer van Duitsland (EStG, BKG), Frankrijk (Code de la sécurité sociale) en België (Groeipakket); combineer landelijke wet met uitvoeringsinstructies op rijksniveau.
- --Samenvattend voorstel:-- drie sporen - (1) wettelijk spoor (verankering in Awir/Wko/AKW), (2) uitvoeringsspoor (uniforme werkinstructie en EESSI-integratie), (3) toezichtspoor (onafhankelijke monitoring en jaarlijkse rapportage).

Slotbeschouwing

Door deze aanpak ontstaat een sluitend, transparant en toekomstbestendig stelsel dat burgers met internationale gezinsrelaties zekerheid biedt, de uitvoering versterkt en de samenhang waarborgt tussen sociale zekerheid en fiscale invordering binnen de Europese context.